

Sekretariat WKO Katowice

Akty Normatywne

Naczelnych i Centralnych Organów

Ogólne wymagania techniczno-użytkowe przygotowania obiektów umocnionych Stanowisk Kierowania

1977

SEKRETARIAT WKO
KATOWICE

~~TAJNE~~
~~SPEC. ZNACZ.~~

JAWNE
Klauzule złożono na podstawie art. 86 ust. 3
z dnia 22.01.99r. o ochronie informacji niejawnych
(Dz. U. Nr 11, poz. 95 z późn. zm.)
Katowice, dn. 20.05.92

nr ewid. 62

.....
(Kierownik Kancelarii Tajnej)

TECZKA Nr-00

AKTY NORMATYWNE NACZEL-
NYCH I CENTRALNYCH ORGANÓW

A

ARCHIWUM PAŃSTWOWE
w Katowicach
UW Kat - Kancelaria Tajna
sygn. 57/18

Spis m 5
por. 19

Rozpoczęto - 1. IV 1997r.
Zakończono - 31. XII 1997r.
Ilość ark. - 24

1977

S 1

OPIS

pism znajdujących się w teczce Nr 00

tom 1

Nr Nr pism		Nazwa zakładu pracy do którego pismo wysłano lub od którego pismo otrzymano	Nr Nr stron w aktach	U w a z i
wchodz.	wychodz.			
2	3	4	5	6
0037/5/77	-	Sejreliant KOK Warszawa	1 - 12	
0156/5/77	-	Sejreliant KOK Warszawa	13 - 21	W tym pismo 0185/77
01664/77	-	notatki dla Wojew. Katowickiego	22 - 24	001

SEKRETARZ
KOMITETU OBRONY KRAJU

Nr 00138

28 MARZ 1977 r.

m. Warszawa

Urząd Wojewódzki
KANCELARIA Tajna
w Katowicach
Wydawca: Sekr. WKO
Wzrost: 1.4 10 77
Nr: 0037/9/77 3-11

„S”
TAJNE SPEC. ZNACZENIA

TAJNE

JAWNE

Egz. nr. 6
Klauzula zamieszczona na podstawie art. 86 ust. 3 ustawy
z dnia 22.01.99r. o ochronie informacji niejawnych
(Dz. U. Nr 11, poz. 95 z późn. zm.)

PRZEWODNICZĄCY
WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU OBRONY KATOWICE

Obywatel Zdzisław GRUDZIEN

(Kierownik Kancelarii Tajnej)

Dotyczy: przesłania załączników do aktów norma-
tywnych w sprawie stanowisk kierowania.

Uprzejmie informuję, że w przedmiocie zapewnienia warunków funk-
cjonowania organów politycznych, władzy i administracji państwowej w czasie
wojny zostały ogłoszone w Biuletynie Komitetu Obrony Kraju Nr 27-A, poz.
130 i 131:

- 1/ uchwała Nr 01/77 Komitetu Obrony Kraju z dnia 8 lutego 1977 r. w sprawie
stanowisk kierowania;
- 2/ zarządzenie Nr 02/77 Przewodniczącego Komitetu Obrony Kraju z dnia
11 marca 1977 r. w sprawie przygotowania stanowisk kierowania.

W związku z tym, iż załączniki do wymienionych aktów normatywnych
nie zostały opublikowane - w załączeniu przesyłam załącznik Nr 1 i wyciąg z
załącznika Nr 2 do uchwały Nr 01/77 KOK oraz wyciąg z załącznika do zarzą-
dzenia Nr 02/77 Przewodniczącego KOK, w niezbędnym zakresie dla zapewnie-
nia realizacji nałożonych zadań w przedmiocie przygotowania stanowisk kiero-
wania.

Jednocześnie komunikuję, że ustalenia zawarte w wyciągu z załączni-
ka Nr 2 do uchwały Nr 01/77 KOK wiążą się z obowiązkiem podjęcia przez te-
renowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego realizacji zadań
wchodzących w zakres przedsięwzięć inwestycyjnych dotyczących przygotowa-
nia obiektów umocnionych stanowisk kierowania. Zadania te, w świetle przepi-
su § 5 ust. 1 wymienionej uchwały, są uznane za szczególnie ważne dla obrony
państwa i powinny być realizowane zgodnie z terminami i ustaleniami określony-
mi w omawianym wyciągu. Na te cele zostały przydzielone /na lata 1976-1980/
limity inwestycyjne w wysokości 25 mln zł.

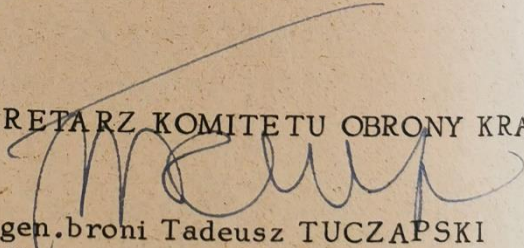
Przygotowywane obiekty umocnione stanowisk kierowania powinny odpowiadać ogólnym wymogom techniczno-użytkowym, określonym w załączniku do uchwały Nr 01/77 KOK.

W związku z powyższym, zwracam się z uprzejmą prośbą o sprowadzenie wykonania przez Sekretariat WKO zadań w tym przedmiocie, określonych w § 1 ust. 1 pkt 2/ zarządzenia Nr 02/75 Przewodniczącego Komitetu Obrony Kraju z dnia 20 lipca 1975 r. w sprawie ramowego zakresu czynności sekretariatów wojewódzkich komitetów obrony /Biuletyn KOK Nr 21-A, poz. 1/ a w szczególności opracowania:

- 1/ programów operacyjno-technicznych oraz organizacyjno-użytkowych nadbudowę /przebudowę/ obiektów umocnionych stanowisk kierowania, we współpracy z Sekretariatem KOK;
- 2/ projektów dokumentów dotyczących usytuowania zapasowych miejsc pracy i stanowisk kierowania Nr 2 /§ 3 uchwały Nr 01/77 KOK/ dla organów określonych w wyciągu z załącznika do zarządzenia Nr 02/77 Przewodniczącego KOK.

Załączników: 3 na 11 ark. /nr nr pow. 0073, 0072 i 075/ - tylko adresat.

SEKRETARZ KOMITETU OBRONY KRAJU

gen. broni Tadeusz TUCZAŃSKI
Wiceminister Obrony Narodowej

Dodatkowo odbito z nr 0451/III/77

Nr powiel. 081... Sekret. KOK

z dnia 24.03.1977 r.

"Zabrania się sporządzania odpisów i wyciągów 4

JAWNE

Klauzule zniesiono na podstawie art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 22.01.99r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95 z późn. zm.)

Katowice, dn. 20.05.02

~~TAJNE SPEC. ZNACZENIA~~

Urząd Wojewódzki — Katowice

Załącznik 1
do Nr 0037/S/77

Egz. nr. 5...

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr 01/77...
Komitetu Obrony Kraju z dnia 8. lutego..
1977 r.

OGÓLNE WYMOGI TECHNICZNO-UŻYTKOWE PRZYGOTOWANIA OBIEKTÓW UMOCNIONYCH STANOWISK KIEROWANIA

ODPORNOŚĆ OBIEKTÓW UMOCNIONYCH SK

1. Obiekty umocnione SK, zwane dalej obiektami, powinny być odporne na określone działanie broni konwencjonalnej i jądrowej oraz chronić przed skutkami działania broni chemicznej i biologicznej, jak również przed wtórnymi skutkami działania broni konwencjonalnej i jądrowej, a w szczególności:
 - gruzem zniszczonych budynków,
 - opadem promieniotwórczym,
 - pożarami - blokowymi lub pojedynczymi w zależności od kategorii i lokalizacji obiektu.
2. Przyjmuje się następujące kryteria odporności konstrukcji obiektów:
 - 1/ dla obiektów umocnionych mogących stanowić cel bezpośredniego ataku bronią konwencjonalną - siłą niszczącą pocisków raketowych oraz odpowiadających im pod względem niszczenia bomb lotniczych. Czynniki rażenia broni jądrowej o odpowiednich wartościach, jako mniej groźne dla konstrukcji, podporządkowuje się temu kryterium;
 - 2/ dla obiektów zagrożonych atakiem broni jądrowej - na nadciśnienie fali uderzeniowej działającej na powierzchnię terenu w miejscu lokalizacji obiektu, którego maksymalna wartość przy wybuchu naziemnym lub niskim powietrznym ΔP_m w kG/cm^2 nie przekracza wielkości podanych niżej w punkcie 3, przy czym do obliczeń przyjmuje się najbardziej niekorzy-

stny wariant obciążeń. Wagiomiar bomby oraz odległość punktu za-
wybuchu od obiektu ustala się w programie operacyjno-techniczny
stycji. Pozostałe czynniki rażenia broni jądrowej oraz broni chemicz-
i biologicznej, jako nie mające wpływu na wytrzymałość oraz zas-
rozwiązania konstrukcyjne, podporządkowuje się temu kryterium.

3. Stosownie do przeznaczenia i odporności na nadciśnienie fali uderze-
wybuchu jądrowego, obiekty dzieli się na 4 kategorie:

- kategoria I o odporności $\Delta P_m = 10 \text{ kG/cm}^2$,
- kategoria II o odporności $\Delta P_m = 4 \text{ kG/cm}^2$,
- kategoria III o odporności $\Delta P_m = 2 \text{ kG/cm}^2$,
- kategoria IV o odporności $\Delta P_m = 1 \text{ kG/cm}^2$.

4. Obiekty kategorii I i II powinny być ponadto odporne na bezpośrednie
łanie pocisków rakietowych o wadze ładunku wybuchowego odpowiednio
500 i 250 kG TNT.

5. W przypadkach szczególnych, uzasadnionych względami operacyjnymi
można adaptować obiekty o niższej odporności na nadciśnienie, jednak
nie mniej niż $\Delta P_m = 0,5 \text{ kG/cm}^2$.

WYMOGI KONSTRUKCYJNE OBIEKTÓW UMCNIONYCH

6. Obiekty powinny mieć konstrukcję żelbetową i być zagłębione w gruncie.
7. Obiekty poszczególnych kategorii powinny być budowane w zasadzie ja-
wlnostojące przy czym zaleca się posadowienie na nich budynków o l-
kiej konstrukcji, służących, między innymi, do maskowania elementów
zewnątrznych.
8. Elementy zewnętrzne obiektów, związane z nimi funkcjonalnie i techn-
logicznie /wejścia i wyjścia, czerpnie i wyrzutnie powietrza, komory
kablów i rozprężania, studnie, przepompownie ścieków, zbiorniki pe-
drzwi, zawory przeciwybuchowe, instalacje zewnętrzne itp/, powin-

odpowiednio odporne na działanie nadciśnienia fali uderzeniowej wybuchu dla danej kategorii obiektu. Elementy zewnętrzne w przypadkach uzasadnionych względami operacyjnymi mogą być odporne na bezpośrednie trafienie pociskiem raketowym lub bombą lotniczą. W obiektach kategorii od I do III elementy zewnętrzne powinny być dublowane.

9. W obiektach I, II i w miarę potrzeb III kategorii należy przewidywać odpowiednie zabezpieczenia dla ochrony ludzi i urządzeń przed skutkami szkodliwych przeciążeń.
10. Elementy zewnętrzne technologicznie związane z obiektem, jak również obiekty towarzyszące, pod względem architektonicznym i urbanistycznym powinny harmonizować z otoczeniem.
11. Obiekty powinny posiadać, niezależnie od rodzaju gruntu oraz poziomu wody gruntowej, zewnętrzną instalację odwadniającą oraz skuteczną izolację przeciwwilgociową.
12. W obiektach należy przewidzieć i określić:
 - 1/ płaszczyzny /linie/ ochrony, które wyznaczają przegrody budowlane mające chronić przed skutkami działania współczesnych środków rażenia;
 - 2/ płaszczyzny /linie/ hermetyzacji, które wyznaczają przegrody budowlane mające chronić wnętrze obiektu przed infiltracją skażeń oraz wydzielają grupy pomieszczeń o tym samym /zbliżonym/ stopniu skażenia i warunków mikroklimatu - czyste, umownie czyste, umownie brudne, brudne;
 - 3/ strefy pożarowe.
13. Obiekty umocnione powinny być odporne na skutki działania środków rażenia określonych dla poszczególnych kategorii bez naruszenia hermetyczności.
14. Przejścia przewodów instalacyjnych oraz kabli przez przegrody budowlane powinny być wykonane w sposób uniemożliwiający ich ścięcie w przypadku wstrząsów lub przesunięć obiektu.
15. Przejścia przewodów oraz kabli przez przegrody budowlane wyznaczające linie hermetyzacji powinny być wykonane jako szczelne.

WYMOGI UŻYTKOWE I FUNKCJONALNE OBIEKTÓW UMOCNIO

6. Ze względów techniczno-ekonomicznych, jako optymalną pojemność przyjmuje się możliwość rozmieszczenia:

- w obiektach kategorii I - 250-300 osób,
- w obiektach kategorii II i III - 200-250 osób,
- w obiektach kategorii IV - 150-300 osób.

Podane ilości osób obejmują personel koncepcyjny, techniczny i personelu usługowego.

17. W obiektach należy przewidzieć następujące podstawowe zespoły pomieszczeń, powiązane ze sobą funkcjonalnie i technologicznie:

- do pracy i odpoczynku,
- pomocnicze,
- łączności,
- bytowe i gospodarcze,
- techniczne.

18. Minimalne powierzchnie i kubatury pomieszczeń strefy czystej i umocnionej w obiektach należy przyjmować kierując się następującymi wartościami:

- w obiektach kategorii I - $4 \text{ m}^2/\text{osobę}$ - $16 \text{ m}^3/\text{osobę}$,
- w obiektach kategorii II - $3,5 \text{ m}^2/\text{osobę}$ - $12 \text{ m}^3/\text{osobę}$,
- w obiektach kategorii III - $3,5 \text{ m}^2/\text{osobę}$ - $10 \text{ m}^3/\text{osobę}$,
- w obiektach kategorii IV - $3 \text{ m}^2/\text{osobę}$ - $8 \text{ m}^3/\text{osobę}$
/bez pomieszczeń schronowych/.

W obiektach kategorii I, II i III należy przewidywać 15-25% rezerwy powierzchni w zespołach pomieszczeń do pracy i odpoczynku, łączności oraz technicznych.

19. Obiekty kategorii IV mogą być podzielone na dwie części: część przeznaczoną do pracy i część schronową. Podziału pomieszczeń należy dokonać równo pod względem użytkowym, jak i funkcjonalnym, z zachowaniem ciągłości komunikacji pomiędzy obydwiema częściami. Instalacje i urządzenia techniczne w zasadzie powinny być wspólne dla całego obiektu.

20. W przypadku budowy obiektu kategorii IV wraz z pomieszczeniami schronowymi, należy przyjmować następujące pojemności:

- w części przeznaczonej do pracy - 50-80 osób,
- w części schronowej - 100-200 osób.

21. W obiektach kategorii IV:

1/ w części przeznaczonej do pracy, liczbę, rodzaj i wielkość pomieszczeń, należy ustalać oddzielnie dla każdego obiektu;

2/ w części schronowej należy przewidzieć:

- odrębne pomieszczenia /izolatki dla osób zaszokowanych/ dla 5% stanu osobowego przyjmując $1,3 - 1,5 \text{ m}^2$ na 1 osobę,
- pomieszczenia /komory schronowe/ dla 2/3 stanu osobowego przyjmując $0,7 - 0,9 \text{ m}^2$ na 1 osobę /pojemność komory nie powinna przekraczać 50 osób/,
- pomieszczenia /komory schronowe/ do spania dla 1/3 stanu osobowego przyjmując $0,8 - 1,0 \text{ m}^2$ na 1 osobę /pojemność komory jak wyżej/,
- pomieszczenia sanitarne stosownie do wymogów obrony cywilnej.

WYMOGI TECHNOLOGICZNE OBIEKTÓW UMOCNIONYCH SK

22. Obiekty powinny zapewniać odpowiednie warunki do pracy i odpoczynku, a ponadto chronić przed skutkami działania współczesnych środków rażenia w zakresie możliwym do osiągnięcia przy założonej odporności oraz stosowanych współcześnie urządzeniach i rozwiązaniach technicznych.

23. Obiekty wszystkich kategorii powinny być przystosowane do eksploatacji:

- w okresie I - wentylacji czystej,
- w okresie II - filtrowentylacji,
- w okresie III - izolacji.

Przystawienie eksploatacji obiektu z jednego okresu na inny powinno odbywać się poprzez okres hermetyzacji. Dyrektywny czas hermetyzacji przyjmuje się od 0,5 do 4 godz. w zależności od kategorii obiektu. Czas trwania hermetyzacji powinien być każdorazowo określony w programach operacyjno-technicznym i organizacyjno-użytkowym inwestycji.

24. W okresie I przewiduje się swobodną wymianę osób, poczty i środków zaopatrzenia z zewnątrz. W okresie II, w zależności od warunków zewnętrznych, wprowadzenie osób powinno odbywać się poprzez węzeł zabiegów specjalnych. W okresie III nie przewiduje się wchodzenia i wychodzenia osób z obiektu. Wprowadzanie osób w okresie III do obiektów kategorii I i II dopuszcza się jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Ilość osób, które mogą wchodzić do obiektu w okresie II i III powinna być ustalona w programach: operacyjno-technicznym i organizacyjno-użytkowym inwestycji.
25. Minimalny czas trwania okresu autonomicznej /samowystarczalnej/ eksploatacji obiektu powinien wynosić:
- w obiektach kategorii I - 28 dób,
 - w obiektach kategorii II - 21 dób,
 - w obiektach kategorii III - 14 dób,
 - w obiektach kategorii IV - 7 dób.
26. Przepustowość węzła zabiegów specjalnych w obiektach powinna wynosić co najmniej 4 osoby na godzinę. Węzły powinny być przystosowane do eksploatacji ciągłej.
27. Wielkość i ilość pomieszczeń węzłów zabiegów specjalnych i węzłów medycznych uzależnia się od kategorii i przeznaczenia obiektów. W obiektach kategorii IV dopuszcza się stosowanie rozwiązań uproszczonych.
28. Czas eksploatacji obiektów w okresie III jest uwarunkowany obliczeniowym czasem trwania pożarów. Czas ten nie powinien być jednak krótszy od:
- w obiektach kategorii I - 24 godzin,

- w obiektach kategorii II - 12 godzin,
- w obiektach kategorii III - 10 godzin,
- w obiektach kategorii IV - 8 godzin.

29. Obiekty powinny być przygotowane do eksploatacji w systemie pracy dwuzmianowej.

30. Węzły kuchenne w obiektach powinny zapewniać trzykrotne wydawanie posiłków dla każdej zmiany w ciągu doby, a w części schronowej obiektów kategorii IV - dwukrotne.

31. W obiektach należy przewidzieć pomieszczenia umożliwiające gromadzenie i przechowywanie na czas trwania okresu autonomicznego następujących ilości zapasów:

- żywności w konserwach i koncentratkach dla całego stanu osobowego w ilości 2,5 kG /brutto/ na 1 osobę i dobę, przy czym w części schronowej obiektów kategorii IV - 1,0 kG na 1 osobę i dobę,
- wody do celów gospodarczych na co najmniej 4 doby dla stanu osobowego obiektu, przyjmując na 1 osobę i 1 dobę: w obiektach kategorii I, II i III - 20 l, w obiektach kategorii IV - 20 l. z tym, że w części schronowej - 10l.
W przypadku, gdy wewnątrz obiektu znajdują się zapasowe studnie oraz zespoły prądotwórcze, zapas wody dla celów gospodarczych może być zredukowany do 50%,
- zmiang bielizny i pościeli dla całego stanu osobowego,
- ✓ - środków indywidualnej ochrony przed bronią masowego rażenia dla całego stanu osobowego,
- wody do celów technologicznych dla odkażania co najmniej 5 osób oraz pomieszczeń węzła zabiegów specjalnych, przyjmując 100 l na 1 osobę oraz 4 l na 1 m² węzła,
- środków odkażania dla potrzeb węzła zabiegów specjalnych,
- filtrpochłaniaczy, wkładów do przedfiltrów oraz filtrów i urządzeń do regeneracji powietrza w ilościach: w obiektach kategorii I, II i III - 200%, w obiektach kategorii IV - 100% zainstalowanych,

- paliwa do agregatów prądotwórczych, w zbiornikach zewnętrznych ilości umożliwiającej ich ciągłą pracę w okresie autonomicznym oraz kowo w zbiornikach wewnętrznych na okres co najmniej 12 godzin,
- powietrza sprężonego w zbiornikach /butlach/ w ilości zapewniającej utrzymanie założonego nadciśnienia przez okres izolacji a ponadto rezerwę dla obiektów kategorii I i II i 50% rezerwę dla obiektów kategorii III i IV,
- środków gaśniczych, części zamiennych, kompletnych urządzeń zespołów narzędzi oraz sprzętu ratunkowego, w ilościach ustalonych indywidualnie dla każdego obiektu,
- w układach instalacyjnych należy przewidzieć dublowanie urządzeń zespołów, których wymiana spowodować może pogorszenie parametrów stopniu uniemożliwiającym eksploatację obiektów zgodnie z przeznaczeniem.

WYPOSAŻENIE OBIEKTÓW UMOCNIONYCH SK W INSTALACJE SANITARNE

32. Obiekty powinny być wyposażone w następujące podstawowe instalacje sanitarne:
- wodociągowe,
 - kanalizacyjne,
 - ciepłej wody,
 - ogrzewania,
 - wentylacyjne /klimatyzacyjne/,
 - chłodnicze,
 - powietrza sprężonego,
 - kontrolno-pomiarowe,
 - dla zespołu pomieszczeń zabiegów specjalnych,
 - drenażowe /odwadniające/,
 - paliwowe,
 - przeciwpożarowe /dla pomieszczeń zespołów prądotwórczych/.

- 33. Obiekty powinny być wyposażone we własne ujęcia wody zapewniające pokrycie pełnego zapotrzebowania na wodę do celów bytowo-gospodarczych i technologicznych. Ujęcia wody dla obiektów powinny być wykonywane jako studnie wiercone z pompami głębinowymi. Obiekty zlokalizowane na terenach uzbrojonych powinny być zasilane ponadto z zewnętrznej sieci wodociągowej.
- 34. Obiekty kategorii I, II i III powinny być wyposażone w ujęcia wody składające się ze studni zasadniczych i zapasowych, przy czym studnie zapasowe powinny pokrywać minimum 50% ogólnego zapotrzebowania obiektu na wodę. W przypadku, gdy zaopatrzenie obiektu w wodę zapewnia jedna studnia, zapasowa studnia powinna posiadać wydajność równą studni zasadniczej. Dla obiektów kategorii IV zlokalizowanych na terenach uzbrojonych, zapasowe źródło wody może stanowić zewnętrzna sieć wodociągowa. Jeżeli sieć wodociągowa nie pokrywa pełnego zapotrzebowania w wodę, należy wykonać studnie zapasowe wg kryteriów podanych dla obiektów kategorii wyższych.
- 35. Obiekty kategorii I i II oraz w uzasadnionych przypadkach obiekty kategorii III mogą być wyposażone w zapasowe zbiorniki wody do celów technologicznych /chłodzenia/. Wielkość tego zapasu powinna być ustalona na podstawie wymogów technologicznych indywidualnie dla każdego obiektu.
- 36. Urządzenia do uzdatniania wody powinny być instalowane w budynkach naziemnych, przy czym należy przewidywać odpowiednie obejścia, zapewniające możliwość zasilania obiektów w wodę z pominięciem tych urządzeń.
- 37. Węzły sanitarne w obiektach powinny być wyposażone w podstawowe przybory sanitarne to jest: miski ustępowe, umywalki i pisuary, w ilości odpowiadającej normom stosowanym dla zakładów o pracy ciągłej oraz natryski - 1 natrysk na 50-100 osób. W węzłach sanitarnych powinny być wydzielone kabiny /węzły/ dla kobiet /około 10-15% stanów osobowych/.

- 13
38. Obiekty powinny być wyposażone w oddzielne instalacje kanalizacji sanitarnej, technicznej i węzłów zabiegów specjalnych. Dotyczy to szczególnie obiektów kategorii I, II i III.
 39. Urządzenia do oczyszczania ścieków /osadniki, oczyszczalnie/ powinny być usytuowane na zewnątrz obiektów, przy czym mogą one być wspólne dla obiektów umocnionych i budynków naziemnych SK.
 40. Obiekty powinny być wyposażone we własne urządzenia do przygotowania ciepłej wody. Urządzenia te powinny być zasilane energią elektryczną oraz instalowane w obiektach.
 41. Obiekty powinny być wyposażone w urządzenia ogrzewcze wodne systemu centralnego, przy czym źródła ciepła /kotłownie/ powinny być usytuowane na zewnątrz obiektu i wykonywane jako wspólne dla obiektów umocnionych i budynków naziemnych SK. Ogrzewanie obiektów urządzeniami zasilanymi energią elektryczną dopuszcza się jedynie w uzasadnionych przypadkach.
 42. Obiekty powinny być wyposażone w instalacje wentylacyjne zapewniające optymalny mikroklimat /jaki można uzyskać przy pomocy wbudowanych urządzeń/ w poszczególnych okresach ich eksploatacji.
 43. Obiekty kategorii I, II i III powinny być wyposażone w urządzenia pełnej klimatyzacji dla pomieszczeń strefy czystej oraz w instalacje wentylacyjne dla pomieszczeń pozostałych.
 44. Obiekty kategorii IV powinny być wyposażone w instalacje wentylacyjne z ogrzewaniem i chłodzeniem oraz indywidualnym nawilżaniem powietrza. Obiekty te mogą być wyposażone w urządzenia częściowej lub pełnej klimatyzacji jedynie w uzasadnionych przypadkach.
 45. Ilość powietrza zewnętrznego potrzebnego do zapewnienia optymalnego mikroklimatu w pomieszczeniach strefy czystej obiektów należy ustalać kierując się następującymi dopuszczalnymi wartościami granicznymi stężenia $CO_2/C_{gran.}$ /:

- dla obiektów kategorii I i II

$$C_{\text{gran.}} = 0,10 - 0,15 \%$$

przyjmując jednak nie mniej niż 20 m^3 na 1 osobę/godzinę;

- dla obiektów kategorii III i IV

$$C_{\text{gran.}} = 0,15 - 0,25 \%$$

przyjmując jednak nie mniej niż 15 m^3 na 1 osobę/godzinę.

46. Czas trwania podokresu przedregeneracyjnego oraz wyposażenie obiektów w urządzenia do regeneracji powietrza należy ustalać kierując się następującymi dopuszczalnymi wartościami granicznymi stężenia $\text{CO}_2/C_{\text{max}}$ i $/O_{2\text{min}}/$ w pomieszczeniach strefy czystszej:

- dla obiektów kategorii I, II i III

$$C_{\text{max}} = 2,5\% \quad O_{\text{min.}} = 18\%;$$

- dla obiektów kategorii IV

$$C_{\text{max.}} = 2,5-3,5\% \quad O_{\text{min.}} = 18-17\%.$$

47. Obiekty kategorii I, II i III powinny być wyposażone w urządzenia do regeneracji powietrza wówczas, gdy podokres przedregeneracyjny tych obiektów jest krótszy od ustalonego dla nich okresu izolacji. Obiekty kategorii IV mogą być wyposażone w urządzenia do regeneracji powietrza jedynie w uzasadnionych przypadkach.

48. Obiekty kategorii I, II i III powinny być wyposażone w urządzenia do napełniania zbiorników /uzupełniania zapasów/ powietrza sprężonego, niezbędnego do utrzymywania nadciśnienia w okresie izolacji. W obiektach kategorii IV zapas powietrza powinien być przechowywany w zbiornikach typowych /butlach/ napełnianych poza obiektem.

49. Instalacje sanitarne obiektów powinny być przystosowane do sterowania centralnego z pomieszczenia dyspozytora. W obiektach kategorii I, II i III powinien być stosowany system sterowania centralnego urządzeń, zblokowany w układach przewidzianych dla poszczególnych okresów eksploatacji obiektów. W obiektach kategorii IV ilość urządzeń włączonych w układy zblokowane powinna być ograniczona do niezbędnego minimum.

50. Obiekty powinny być wyposażone w instalację i urządzenia kontrolno-pomiarowe stosownie do potrzeb, w zależności od przeznaczenia i kategorii. W miarę możliwości w obiektach kategorii I, II i III powinny być stosowane urządzenia ze zdalnym przekazywaniem wyników pomiarów do pomieszczenia dyspozytora. Obiekty kategorii IV powinny posiadać urządzenia kontrolno-pomiarowe dla podstawowych układów.

WYPOSAŻENIE OBIEKTÓW UMOCNIONYCH SK W INSTALACJE I URZĄDZENIA ELEKTROENERGETYCZNE

51. Obiekty powinny być wyposażone w następujące podstawowe instalacje elektroenergetyczne:
- oświetlenia ogólnego,
 - oświetlenia awaryjnego,
 - oświetlenia ewakuacyjnego /kierunkowego/,
 - oświetlenia bezpieczeństwa,
 - siły technologicznej,
 - grzejne,
 - sterowania, blokad i sygnalizacji,
 - prądu stałego i przemiennego dla potrzeb łączności,
 - ochrony od porażenia.
52. Obiekty powinny być zasilane z następujących źródeł energii elektrycznej:
- państwowej sieci energetycznej,
 - zespołów prądotwórczych instalowanych w obiektach,
 - baterii akumulatorowych.
53. Obiekty kategorii I i II, a ponadto obiekty kategorii III przeznaczone na węzły telekomunikacyjne, powinny posiadać dwustronne zasilanie z państwowej sieci energetycznej.
54. Stacje transformatorowe powinny być wykonywane jako nieumocnione, wolnostojące lub wbudowane w budynkach naziemnych.

55. Obiekty kategorii I, II i III powinny być wyposażone w zapasowe zespoły prądowórcze o mocy równej 100% mocy zainstalowanych.
56. Obiekty kategorii IV mogą być w uzasadnionych przypadkach wyposażone w zapasowe zespoły prądowórcze.
57. Instalacje oraz kable energetyczne obiektów powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniem prądami indukcyjnymi powstającymi podczas wybuchu jądrowego.

WYPOSAŻENIE OBIEKTÓW UMOCNIONYCH SK W INSTALACJE I URZĄDZENIA ŁĄCZNOŚCI

58. Obiekty wyposaża się w instalacje i urządzenia telekomunikacyjne zapewniające łączność użytku publicznego i rządową oraz urządzenia szyfrujące.
59. Instalacje i urządzenia łączności przewodowej powinny zapewniać łączność z obiektów umocnionych przeznaczonych dla:
 - 1/ określonych, naczelnych organów politycznych, władzy i Prezydium Rządu oraz Centralnej Rady Związków Zawodowych: użytku publicznego i rządową w relacjach międzynarodowych, międzymiastowych i międzywojewódzkich;
 - 2/ naczelnych organów administracji państwowej: użytku publicznego i rządową w relacjach międzymiastowych i międzywojewódzkich oraz dla określonych organów w relacjach międzynarodowych;
 - 3/ wojewódzkich organów politycznych i administracji państwowej: użytku publicznego i rządową w relacjach międzymiastowych i międzywojewódzkich oraz użytku publicznego w relacjach wewnątrzwojewódzkich;
 - 4/ organów wojewódzkich - województw przygranicznych: użytku publicznego z kierownictwem równorzędnych organów państw sąsiadujących - w oparciu o odrębne postanowienia określone w porozumieniach między państwowymi.

60. Obiekty powinny mieć zapewnioną awaryjną łączność radiokomunikacyjną, umożliwiającą wymianę informacji w przypadku przerwy w łączności przewodowej.
61. Obiekty, w miarę możliwości, należy dowiązywać do krajowej sieci telekomunikacyjnej dwoma niezależnymi odcinkami kablowymi /liniami łącznikowymi/. Kable te należy wprowadzać do obiektu poprzez komory kablowe.
62. Obiekty powinny posiadać wyprowadzenia kablowe umożliwiające podłączenie środków łączności polowej.
63. Łączność przewodowa w obiektach umocnionych powinna być związana z instalacjami i urządzeniami obiektów, naziemnych SK oraz liniami łącznikowymi z węzłami telekomunikacyjnymi krajowej sieci telekomunikacyjnej.
64. Obiekty kategorii I, II i III powinny być wyposażone w radiowe centra odbiorcze współpracujące z nadawczymi centrami awaryjnego systemu radiokomunikacyjnego kraju.
65. Obiekty kategorii IV należy wyposażać w odbiorniki krótkofalowe /KF/.
66. Obiekty w zależności od zainstalowanych w nich urządzeń łączności powinny posiadać urządzenia do bezprzerwowego zasilania. Przerwa w zasilaniu urządzeń łączności rządowej i szyfrowej nie powinna przekraczać 20 milisekund.
67. Pomieszczenia wyposażone w urządzenia łączności powinny posiadać mikroklimat zapewniający:
 - temperaturę $20^{\circ} \pm 5^{\circ}C$
 - wilgotność względną $65\% \pm 15\%$Wysokość pomieszczeń powinna być dostosowana do gabarytów instalowanych urządzeń łączności.
68. Wewnętrzne instalacje łączności powinny posiadać 80-100% rezerwę łącz.
69. Instalacje łączności powinny być zabezpieczone przed prądami indukcyjnymi powstającymi podczas wybuchów jądrowych.

70. Kable teletechniczne i energetyczne nie mogą być instalowane równolegle względem siebie, w odległościach mniejszych niż 1 metr, oraz nie powinny krzyżować się na tym samym poziomie. Instalacje łączności użytku publicznego i rządowej powinny być ułożone oddzielnie.

WYMOGI W ZAKRESIE WYKONCZENIA ORAZ WYPOSAŻENIA
KWATERUNKOWEGO OBIEKTÓW UMOCNIONYCH SK

71. W obiektach nie należy wykonywać tynków oraz wykładzin ceramicznych ścian.
72. Powierzchnie ścian i stropów w obiektach powinny być szpachlowane i malowane farbą olejną lub emulsyjną w kolorach, z zastosowaniem barw jako środka informacji i zapewnienia właściwego klimatu psychologicznego.
73. W pomieszczeniach o dużym natężeniu hałasu oraz wyposażonych w urządzenia dalekopisowe i transmisji danych należy stosować wytlumienie akustyczne.
74. Instalacje i urządzenia w obiektach powinny być oznakowane kolorami w sposób trwały, a urządzenia powinny ponadto posiadać oznakowanie numrowe.
75. Rodzaj posadzek w poszczególnych grupach pomieszczeń powinien być dostosowany do ich przeznaczenia.
76. W pomieszczeniach przeznaczonych do pracy i odpoczynku dla oddzielenia stanowisk pracy zaleca się stosowanie kotar z materiałów trudnopalnych.
77. Obiekty powinny być wyposażone w sprzęt kwaterunkowy typowy, w miarę możliwości o zminiaturyzowanych gabarytach. Sposób rozmieszczenia wyposażenia powinien być funkcjonalny, a ponadto gwarantować maksymalne wykorzystanie powierzchni poszczególnych pomieszczeń.

18

POSTANOWIENIA KONCOWE

78. W rozwiązaniach technicznych obiektów umocnionych, głównie kategorii I i II, należy uwzględniać wymogi wynikające z możliwości rozpoznania optycznego, radioelektronicznego i termicznego.
79. Osiągnięcia nauki oraz postępu techniczno-ekonomicznego w zakresie obiektów umocnionych SK należy uwzględniać na etapie opracowywania dokumentacji technicznej.
80. Ogólne wymogi techniczno-użytkowe stanowią kierunki do szczegółowych ustaleń w programach operacyjno-technicznych i organizacyjno-użytkowych opracowywanych dla poszczególnych obiektów umocnionych SK.

Dodatkowo odbito z nr 00516/111/77
Nr powiel. 0073... Sekret. KOK
z dnia 24.03. 1977. r.

P. K.

